

Home>Rättsliga åtgärder>EU:s och medlemsländernas rättssystem>Nationella allmänna domstolar

Nationella allmänna domstolar

I det här avsnittet hittar du en översikt över de allmänna domstolarna i Frankrike.

Allmänna domstolar – inledning

Domstolar i första instans

Tvistemålsdomstolar

1. Övre underrätter för tvistemål

Övre underrätter för tvistemål (*tribunal de grande instance*) avgör tvister mellan enskilda (**civil- och handelsmål**) som avser belopp **över 10 000 euro**.

Dessutom är övre underrätten för tvistemål alltid **behörig** på framför allt följande områden, oavsett belopp:

Familjefrågor: äktenskap, släktskap, adoption, förklaringar om att en person saknas (*déclarations d'absence*).

Korrigeringsregister av folkbokföringsregistren.

Arv.

Böter (*amendes civiles*) som folkbokförare (*officiers d'état civil*) ådragit sig.

Talan om fastställande av äganderätt (*pétitoires*) och besittningsrätt (*possessoires*) till egendom.

Industriella belöningar (*récompenses industrielles*).

Upplösning av sammanslutningar.

Skydd mot borgenärer (*sauvegarde*), ackordsuppgörelse (*redressement judiciaire*) och konkurs (*liquidation judiciaire*), när gäldenären varken är näringsidkare eller inskriven i yrkesregistret (*répertoire des métiers*).

Försäkring mot yrkesrelaterade sjukdomar och olyckor för egenföretagare inom jordbruket.

Registreringsavgifter (*droits d'enregistrement*), stämpelskatt (*taxes de publicité foncière*), stämpelavgifter (*droits de timbre*) och indirekta skatter, och skatter som kan jämföras med dessa avgifter och skatter.

Kommersiella hyresavtal (*baux commerciaux*), med undantag av tvister gällande fastställande av reviderade eller förnyade hyror, lokalhyror (*baux professionnels*) och tillfälliga kommersiella avtal om nyttjande (*conventions d'occupation précaire en matière commerciale*).

Invändning angående urkunds-förfalskning (*inscription de faux*) mot autentiska handlingar (*actes authentiques*).

Civila ärekränkingsmål (*diffamation*) eller civilmål rörande offentliga eller icke-offentliga smädelser (*injure*), muntliga eller skriftliga.

Tvister som rör betalningar av, garantier för eller ersättning av alla typer av skulder som drivits in av tullmyndigheten och andra tullärenden i de fall och på de villkor som anges i tullagen.

Övre underrätten för tvistemål består av yrkesdomare (*magistrats*): ordförande, vice ordförande, vanliga domare, **den allmänna åklagaren** (*procureur de la République*), vice åklagare (*vice procureurs*) och ställföreträdare (*substitués*).

Vissa av dessa är specialiserade domare som framför allt handlägger brottmål, exempelvis följande:

Barn- och ungdomsdomare (*juge des enfants*) är behöriga att vidta åtgärder till skydd för underåriga i riskzonen och att pröva mindre svåra och medelsvåra brott (*contraventions de cinquième classe, délits*) som begåtts av underåriga. När barn- och ungdomsdomare i straffrättsliga ärenden inte fäller offentliga utslag får de endast ålägga utbildningsåtgärder (*mesures éducatives*). Som ordförande för barn- och ungdomsdomstolen (*tribunal pour enfants*) dömer de tillsammans med två assessorer (*assesseurs*) och domstolen får ålägga utbildningsrelaterade sanktioner och påföljder.

Domare med ansvar för verkställighet av påföljder (*juge de l'application des peines*) har till uppgift att fastställa de huvudsakliga villkoren för fullföljande av frihetsberövande straff. Om den dömda avtjänar ett frihetsberövande straff har de rätt att mildra straffet (t.ex. placering utanför fängelset, partiell frigivning, villkorlig frigivning, frigivning med elektronisk övervakning). Om den dömda inte avtjänar ett frihetsberövande straff följer och kontrollerar domaren hur straffet fullföljs (t.ex. villkorligt fängelsestraff (*emprisonnement avec sursis et mise à l'épreuve*), samhällstjänst (*travail d'intérêt général*), social uppföljning från domstolens sida (*suivi socio-judiciaire*)).

Rannsakningsdomare (*juge d'instruction*) har ansvar för att under överinseende av appellationsdomstolens undersökningsavdelning (*chambre de l'instruction de la cour d'appel*) vidta alla åtgärder som krävs för att fastställa sanningen. Rannsakningsdomaren samlar alla fakta i ett mål, oavsett om de är till fördel eller nackdel för den misstänkte. När undersökningen förefaller vara avslutad kan rannsakningsdomaren besluta att åtal inte bör väckas eller hänskjuta saken till en brottmålsdomstol. Rannsakningsdomaren kan inte inleda en undersökning på eget initiativ utan måste få ärenden hänskjutna till sig från den allmänna åklagaren eller från en målsägande som vill föra talan om enskilt anspråk (*constitution de partie civile*) i brottmål.

Övre underrätter för tvistemål sammanträder i regel på **departementens huvudorter**, med de kan även sammanträda på andra orter. Den 1 januari 2017 fanns det 164 övre underrätter för tvistemål.

2. Underrätter för tvistemål

Underrätten för tvistemål (*tribunal d'instance*) prövar tvister mellan enskilda (civilmål) **som avser belopp under 10 000 euro (den har exklusiv behörighet på vissa områden oavsett tvisteföremålets värde, t.ex. vid en talan om fastställande av en fastighets gränser och vräkningar)**.

Dessutom har den **behörighet att avgöra vissa andra ärenden** (t.ex. införsel på lön (*saisies des rémunérations du travail*), livräntor (*rentes viagères*), tvister om valtekniska frågor och hyresavtal för bostäder (*baux d'habitation*)), samt **behörighet att utföra administrativa uppgifter**. Chefsjustitiesekreteraren (*directeur des services de greffe judiciaire*) vid underrätten för tvistemål har t.ex. behörighet att utfärda medborgarskapsintyg.

Vidare handlägger domarna vid underrätterna ärenden om **förmyndarskap (med undantag av förmyndarskap som gäller minderåriga, som enligt lagen av den 12 maj 2009 sköts av domaren i familjemål vid övre underrätten för tvistemål)**. Domarna vid underrätterna för tvistemål skyddar också sårbara vuxna genom att övervaka förvaltningen av deras tillgångar.

Underrätten för tvistemål består av en eller flera domare, men målen avgörs av en ensam domare.

Underrätterna sammanträder i regel på **arrondissementens huvudorter**. Den 1 januari 2017 fanns det 307 underrätter för tvistemål.

3. Närdomstolar

Närdomstolar (*jurisdiction de proximité*) prövar **civilrättsliga tvister** mellan enskilda som avser **belopp under 4 000 euro**.

Den 1 juli 2017 avskaffades närdomstolarna (lag nr 2011-1862 av den 13 december 2011) och deras befogenheter har överförts till underrätterna för tvistemål.

4. Handelsdomstolar

Handelsdomstolen (*tribunal de commerce*) prövar tvister rörande **avtal mellan näringsidkare**, mellan kreditinstitut eller mellan näringsidkare och kreditinstitut, och tvister rörande kommersiella bolag eller kommersiella transaktioner mellan alla slags parter. Dessutom prövar handelsdomstolen **ärenden som rör företag i svårigheter**.

Handelsdomstolens domare är inte yrkesdomare utan frivilliga, näringsidkare eller företagsledare. De väljs först på två år, och i slutet av den perioden för ytterligare fyra år. Valet genomförs av en valförsamling som består av nuvarande och före detta domare vid domstolen samt näringslivsföreträdare. De sistnämnda är näringsidkare eller företagsledare som utses vart femte år inom domstolens domkrets. Deras uppgift är att varje år delta i valet av domare till handelsdomstolarna.

Den 1 januari 2017 fanns det **134 handelsdomstolar i det egentliga Frankrike, 7 handelsavdelningar i departementen Alsace-Moselle och 9 blandade handelsdomstolar i de utomeuropeiska territorierna**.

Handelsdomstolen består av minst tre domare, om inte annat föreskrivs.

Åklagarmyndigheten företräder staten i dessa domstolar. Den måste delta i alla mål som rör företag i svårigheter.

Vid handelsdomstolen utförs justitiesekreterarens uppgifter av en jurist som är knuten till åklagarmyndigheten.

5. Arbetsdomstolar

Arbetsdomstolen (*conseil de prud'hommes*) avgör tvister mellan arbetsgivare och arbetstagare om anställningsavtal (löner, arbetstider, trakasserier, påföljder osv.). Den består av lekmannadomare som företräder arbetsgivare och arbetstagare.

Den är indelad i fem specialiserade avdelningar (arbetsledning, industri, handel och tjänster, jordbruk och övriga verksamheter). Vid lika röstetal mellan domstolens fyra ledamöter har ordföranden – en domare från den övre underrätten för tvistemål – utslagsröst.

Det finns en eller flera arbetsdomstolar i ett departement, och åtminstone en arbetsdomstol i varje övre underrätt för tvistemåls domkrets.

Det finns 210 arbetsdomstolar.

Till följd av den granskning av handelsdomstolar som genomfördes 2017 väljs inte längre domstolens medlemmar utan utses i stället av de mest representativa yrkesorganisationerna. De utses på fyra år.

6. Socialförsäkringsdomstolar (TASS)

Socialförsäkringsdomstolen (*tribunal des affaires de la sécurité sociale*) avgör **tvister mellan försäkringskassor (*caisses de sécurité sociale*) och socialförsäkrade**, t.ex. problem med att registrera sig vid en försäkringskassa eller med att få bidrag fastställda och utbetalda.

Domstolen består av en ordförande – en domare från övre underrätten för tvistemål eller en hedersdomare, en assessor som företräder arbetstagare och en assessor som företräder arbetsgivare (båda dessa utses på tre år av den förste ordföranden för appellationsdomstolen utifrån en lista som sammanställts av direktören för regionstyrelsen för ungdomsfrågor, idrottsfrågor och social sammanhållning på förslag av de mest representativa yrkessammanslutningarna).

Det finns 114 socialförsäkringsdomstolar.

7. Domstolar för tvister om nedsatt arbetsförmåga (TCI)

Domstolen för tvister om nedsatt arbetsförmåga (*tribunal du contentieux de l'incapacité*) är behörig att pröva socialförsäkringstvister om invaliditet eller nedsatt arbetsförmåga, dvs. tvister om förekomsten eller graden av nedsatt arbetsförmåga till följd av arbetsrelaterad sjukdom eller olycka samt förekomsten eller graden av invaliditet till följd av sjukdom eller olycka utan koppling till arbetet.

Domstolen för tvister om nedsatt arbetsförmåga består av en ordförande (hedersdomare eller någon annan kvalificerad person som utsetts genom ett dekret från justitieministern), en assessor som företräder arbetstagare och en assessor som företräder arbetsgivare eller egenföretagare (båda dessa utses på tre år av den förste ordföranden för appellationsdomstolen med behörighet för den aktuella domstolens domkrets utifrån en lista som sammanställts av direktören för regionstyrelsen för ungdomsfrågor, idrottsfrågor och social sammanhållning på förslag av de mest representativa yrkessammanslutningarna).

Det finns 26 domstolar för tvister om nedsatt arbetsförmåga.

Från och med den 1 januari 2019 kommer tvister som har hänskjutits till TASS och TCI och vissa av de tvister som har hänskjutits till departementens socialförsäkringskommittéer (*commissions départementales d'aide sociale*, CDAS) att hänskjutas till specialavdelningarna vid de övre underrätterna för tvistemål. Dessa specialiserade domstolar kommer därefter att avskaffas.

8. Partsammansatta domstolar för jordbruksarrende

Den **partsammansatta domstolen för jordbruksarrende** (*tribunal paritaire des baux ruraux*) prövar **tvister mellan ägare av jordbruksfastigheter och arrendatorer** om arrende eller delbruk, boskapsarrende, uppsägningsbart fastighetsarrende, jordbruksarrende, tomträttsupplåtelse och avtal om utnyttjande av betesmark (*fermage, métayage, baux à cheptel, baux à domaine congéable, baux à complants, baux emphytéotiques, or contrats d'exploitation de terres à vocation pastorale*).

Domstolens ordförande är en domare från underrätten för tvistemål. Denne biträds av fyra lekmanassessorer som valts av sina jämlikar: två fastighetsägare och två arrendatorer som väljs på sex år utifrån vallistor som upprättas av prefekten på förslag av kommittén för utarbetande av vallistor.

Till följd av den granskning av de partsammansatta domstolarna för jordbruksarrenden som genomfördes 2018 väljs inte längre domstolens medlemmar utan utses i stället på förslag av de mest representativa yrkesorganisationerna. De utses på sex år.

Brottmålsdomstolar

1. Brottmålsdomstol

Brottmålsdomstolen (*cour d'assises*) prövar **grova brott (*crimes*)**, dvs. **de svåraste brotten**, för vilka man kan dömas till fängelse i mellan tio år och livstid.

Det finns en brottmålsdomstol i **varje departement**. Det är inte någon permanent domstol, utan rättens ledamöter sammanträder när så behövs. I de största departementen är dock brottmålsdomstolen nästintill permanent.

Domstolen består av tre yrkesdomare – en ordförande (avdelningsordförande vid eller ledamot av en appellationsdomstol) och två assessorer (ledamöter av en appellationsdomstol eller domare vid den övre underrätt för tvistemål i det departement där brottmålsdomstolen sammanträder) – samt en jury (sex medborgare som väljs genom lottdragning). Det finns också en särskild sammansättning för domstolen, även då med jury, vid brott som begåtts av underåriga (*cour d'assises des mineurs*). Assessorerna är då barn- och ungdomsdomare.

Vissa brott mot terrorist-, militär- och narkotikahandelslagstiftning prövas av en brottmålsdomstol som enbart består av yrkesdomare.

Åklagarmyndigheten företräds av en generaladvokat (*avocat général*).

2. Lägre brottmålsdomstol

Den lägre brottmålsdomstolen (*tribunal correctionnel*) är behörig att pröva **medelsvåra brott (*délits*)**, dvs. **brott** som kan straffas med upp till tio års fängelse eller bötesstraff på upp till 3 750 euro. Domstolen utgör en avdelning vid övre underrätten för tvistemål och består i princip av tre yrkesdomare förutom vid brott där målet enligt lag ska prövas av en ensam domare.

Åklagarmyndigheten företräds av den allmänna åklagaren eller någon av dennes ställföreträdare.

3. Polisdomstolar

Fram till den 1 juli 2017 prövade polisdomstolen mindre svåra brott i kategori fem (*contraventions de cinquième classe*). Den lydde under underrätten för tvistemål och bestod av en ensamdomare från den domstolen. Sedan den 1 juli 2017 prövar den alla brott, lyder under övre underrätten för tvistemål och består av en ensamdomare från den domstolen.

Åklagarmyndigheten företräds av den allmänna åklagaren eller någon av dennes ställföreträdare.

4. Närdomstolar

Fram till den 1 juli 2017 prövade närdomstolen (*jurisdiction de proximité*) mindre svåra brott i kategorierna 1–4 (*contraventions de la première à la quatrième classe*). Den bestod av en ensam domare från underrätten för tvistemål, som närdomstolen tillhörde organisatoriskt.

Den allmänna åklagarmyndighetens uppgift utfördes vanligtvis av en polischef. Den 1 juli 2017 avskaffades denna domstol och dess befogenheter överfördes till polisdomstolen, som sedan dess är knuten till den övre underrätten för tvistemål.

5. Specialdomstolar

Det finns även specialdomstolar för vissa specifika straffrättsliga ärenden, såsom sjöfartsdomstolar (*tribunaux maritimes commerciaux*). Det finns för närvarande sex sådana domstolar och de är behöriga att pröva vissa sjöfartsrelaterade brott.

Överklagandeinstanser

Appellationsdomstolarna (*cours d'appel*) prövar överklaganden (*appels*) av avgöranden som meddelats av domstolarna i första instans.

Appellationsdomstolen består enbart av yrkesdomare: en förste ordförande (*premier président*), avdelningsordförande (*présidents de chambre*) och ledamöter (*conseillers*) (dock med undantag för appellationsdomstolen för brottmål, se nedan).

Varje domstol är uppdelad i ett antal avdelningar, däribland vissa specialiserade avdelningar (för civilrättsliga, arbetsrättsliga, handelsrättsliga och straffrättsliga mål).

Överklaganden av avgöranden från en brottmålsdomstol prövas av en appellationsdomstol för brottmål (*cours d'assise d'appel*). Dess ledamöter utses av den straffrättsliga avdelningen vid Högsta domstolen. **Appellationsdomstolen för brottmål** har nio juryledamöter.

Nationella domstolen för nedsatt arbetsförmåga och beräkning av premier för arbetsolycksförsäkringar (*Cour nationale de l'incapacité et de la tarification de l'assurance des accidents du travail*) är överklagandeinstans för domstolarna för tvister om nedsatt arbetsförmåga. Den prövar även ärenden som rör avgifterna för arbetsskadeförsäkringar, både i första och andra instans. Åklagarmyndigheten företräds av den allmänna åklagaren (*procureur général*) eller någon av dennes ställföreträdare (*substitut général*).

Även denna domstol kommer att avskaffas den 1 januari 2019.

Högsta domstolen

Högsta domstolen (*Cour de cassation*) är **den högsta allmänna domstolsinstansen**, och finns i Paris. Dess uppgift är att kontrollera att de lägre domstolarnas beslut är förenliga med rättsreglerna men däremot inte att göra någon ny prövning av själva saken. Detta innebär att Högsta domstolen inte utgör någon tredje domstolsinstans utan i stället säkerställer en **enhetlig rättspraxis** genom att **reglera rätten och respekten för laglighetsprincipen**.

Domstolar kan hänskjuta ärenden till denna domstol för "yttrande", för att få ett utlåtande om en ny rättsfråga som utgör ett allvarligt problem och som tas upp i en mängd tvister.

Högsta domstolen avgör framför allt **överklaganden** (*pourvoi en cassation*) som ingetts av personer som har blivit föremål för ett domstolsavgörande eller ett beslut från åklagarmyndigheten.

Om domstolen finner att det överklagade avgörandet inte fattades i enlighet med rättsreglerna **"kasserar" domstolen avgörandet** (*casse la décision*). Detta innebär att målet förvisas till en annan domstol för ny prövning.

I det motsatta fallet **avslår domstolen** överklagandet, vilket innebär att den fastställer det överklagade beslutet.

I undantagsfall kan domstolen **kassera ett avgörande utan att förvisa det till en annan domstol för en ny prövning**, nämligen om kasserandet inte innebär att det behövs någon ny prövning av saken. Om det ligger i rättskipningens intresse kan Högsta domstolen även göra en ny bedömning av saken i ett tvistemål.

I brottmål kan Högsta domstolen dessutom kassera ett avgörande utan att förvisa det till en annan domstol för en ny prövning och själv avgöra målet, om Högsta domstolen kan tillämpa korrekt rättsregel mot bakgrund av de sakförhållanden som fastställts av den domstol som prövade målet i sak.

Högsta domstolen är indelad i avdelningar (*chambres*): tre civilrättsliga, en handelsrättslig, en arbetsrättslig och en straffrättslig. Varje avdelning består av en lagfaren ordförande och andra yrkesdomare. Beroende på egenskaperna hos ett mål kan domstolen fatta beslut i blandad avdelning (*chambre mixte*, minst tre avdelningar) eller i plenum (*assemblée plénière*, förste ordföranden, ordföranden för och de mest seniora ledamöterna av varje avdelning samt en domare från varje avdelning).

Åklagarmyndigheten företräds av **den allmänna åklagaren** och generaladvokater.

Rättsdatabaser

Rättsdatabaserna i Frankrike finns offentligt tillgängliga på internet inom ramen för en offentlig tjänst. På webbplatsen [Légifrance](#) finns t.ex. domar från Högsta domstolen och appellationsdomstolarna,

i databasen "CASS" när det gäller Högsta domstolens offentliggjorda domar,

i databasen "INCA" när det gäller domar som inte offentliggjorts,

i databasen "CAPP" när det gäller appellationsdomstolarnas domar.

Är tillgången till databasen kostnadsfri?

Ja, tillgången till databasen är **kostnadsfri**.

Kortfattad beskrivning av innehållet

Domarna finns på franska. **Vissa domar** har även översatts till **engelska, arabiska och kinesiska**.

Databasen "CASS" innehåller 120 000 domar och det tillkommer årligen 2 100 nya domar.

Databasen "INCA" innehåller 246 000 domar och det tillkommer årligen 10 000 nya domar.

Databasen "CAPP" innehåller 19 000 domar och det tillkommer årligen 20 000 nya domar.

Länkar

[Domstolarnas behörighet – Frankrike](#)

Senaste uppdatering: 28/04/2020

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

De EU-länder som ansvarar för det nationella innehållet på den här webbplatsen håller på att uppdatera delar av sitt innehåll mot bakgrund av Storbritanniens utträde ur EU. Det kan dock ta ett tag innan vi har uppdaterat alla sidor.